

Slayt 1: 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu İle 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu Arasındaki Temel Farklılıklar

Anahtar Kavramlar

- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu
- 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu
- Temel farklılıklar

İçindekiler

- Kapsamdaki idareler
- Kapsamdaki işler
- Temel ilkeler
- İhale yetkilisi – ita amiri
- İhale komisyonu
- İhaleye katılımda istenecek belgeler
- Eşik değer – yaklaşık maliyet – tahmin edilen değer
- İhale – alım usulleri
- Geçici teminat
- Kesin teminat
- Teminat olarak kabul edilecek değerler
- Aşırı düşük teklif – ekonomik açıdan en avantajlı teklif – uygun bedel
- İhalenin iptali
- Şikayet – itirazın şikayet

Bölümün Amacı

- ✚ Bu bölümü tamamladıktan sonra;
- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu ile 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu arasındaki temel farklılıklar hakkında bilgi sahibi olacaksınız.

Slayt 2: Giriş

Kamu ihalelerinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uygulanmaktayken 01.01.2003 tarihinden itibaren ihale hukukuna 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu dahil edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, sınırlı ayni hak tesisi ve taşıma işlerini kapsamakla birlikte; alım, hizmet, yapım, kiralama ve taşıma işleri kamu harcaması yapılmasına yönelik işler olduğundan bu işlerin ihaleleri, yürürlüğe girmesi ile birlikte, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamında gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

Buna karşılık satım, kiraya verme, trampa, sınırlı ayni hak tesisi işleri kamuya gelir sağlanmasına yönelik olduğundan söz konusu işlere ilişkin ihalelerde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uygulanmaktadır.

Bu açıdan, temel ihale kavramlarına ilişkin olarak 4734 sayılı Kanun ve 2886 sayılı Kanun karşılaştırılmaktadır.

Slayt 3: Kapsamdaki İdareler

4734 sayılı Kanuna göre; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler; kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri; sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (meslekî kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar ile yukarıda sayılan idarelerin belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler; 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ile bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları şirketlerin yapım ihaleleri iken;

2886 sayılı Kanunu göre; genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idareler, özel idareler ve belediyelerdir.

Slayt 4: Kapsamdaki İşler

4734 sayılı Kanuna göre, her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri iken;

2886 sayılı Kanuna göre; alım (4734 sayılı Kanun kapsamına girmeyen), satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleridir.

Slayt 5 : Temel İlkeler

4734 sayılı Kanuna göre;

İdareler; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur,

Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri birarada ihale edilemez,

Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez,

Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir,

Ödeneği bulunmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılamaz,

İlgili mevzuatı gereğince Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporu gerekli olan işlerde ihaleye çıkılabilmesi için ÇED olumlu belgesinin alınmış olması zorunludur. Ancak, doğal afetlere bağlı olarak acilen ihale edilecek yapım işlerinde ÇED raporu aranmaz.

2886 sayılı Kanuna göre ise;

İhtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ile ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır,

Başka başka istekliler tarafından karşılanması mutlak olan muhtelif işler bir eksiltmede toplanamaz,

Bu Kanun'da yazılı hallerden yararlanmak amacıyla ihale konusunu oluşturan işler kısımlara bölünemez,

İhaleler kesin zaruret olmadıkça işin mahiyetine göre en uygun fiyatla temini mümkün olan mevsimlerde yapılır,

Arsası temin edilmemiş, mülkiyet ve kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış olan ve gerekli olduğu halde imar durumu, tip yapılarda tatbikat, diğerlerinde avan projeleri ve bunlara dayalı keşifleri bulunmayan yapım işlerinde ihaleye çıkılamaz.

Slayt 6: İhale Yetkilisi – İta Amiri

4734 sayılı Kanuna göre; idarenin, ihale ve harcama yapma yetki ve sorumluluğuna sahip kişi veya kurulları ile usulüne uygun olarak yetki devri yapılmış görevlileri ihale yetkilisi sıfatını haiz iken,

2886 sayılı Kanuna göre; Kanun'da belirtilen işleri yaptırmaya ve ihaleye, idarelerin ita amirleri yetkilidir.

Slayt 7: İhale Komisyonu

4734 sayılı Kanuna göre; ihale yetkilisi, biri başkan olmak üzere, ikisinin ihale konusu işin uzmanı olması şartıyla, ilgili idare personelinden en az dört kişinin ve muhasebe veya malî işlerden sorumlu bir personelin katılımıyla kurulacak en az beş ve tek sayıda kişiden oluşan ihale komisyonunu, yedek üyeler de dâhil olmak üzere görevlendirir.

2886 sayılı Kanuna göre ise; ita amirleri, ilgili idarenin memurlarından birinin başkanlığında idareden, yapım işlerinde işin ehli veya uzmanı olmak şartıyla, en az bir kişi ve maliye memurunun katılmasıyla kurulacak komisyonları görevlendirirler.

Slayt 8: İhaleye Katılımda İstenecek Belgeler

4734 sayılı Kanuna göre; ihaleye katılacak isteklilerden, ekonomik ve malî yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliklerinin belirlenmesine ilişkin istenecek bilgi ve belgeler istenebilirken;

2886 sayılı Kanuna göre yapılacak ihalelere katılabilmek için ise; kanuni ikametgah sahibi olmak, gerekli nitelik ve yeterliği haiz bulunmak, istenilen teminat ve belgeleri vermek zorunludur. Ayrıca isteklilerde belirli mali ve teknik yeterlik ve nitelikler aranabilir. Bunları tespiti yarayan belgelerin neler olduğu, şartnamelerde gösterilir. Yapım işleriyle her türlü etüt, proje, kontrollük ve müşavirlik hizmetlerine ait ihalelerde ise, isteklilerde aranacak niteliklerin ve istenecek belgelerin neler olacağı, ne yolda ve kimlerce verileceği ve müteahhit sicillerinin ne biçimde tutulacağı Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle gösterilir.

Slayt 9 : Eşik Değer – Yaklaşık Maliyet – Tahmin Edilen Değer

4734 sayılı Kanuna göre;

Kanun'un 13 ve 63 üncü maddelerinin uygulanmasında yaklaşık maliyet dikkate alınarak kullanılacak eşik değerler 8 inci maddede düzenlenmiştir,

Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir,

Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz.

2886 sayılı Kanuna göre;

Tahmin edilen bedel, idarelerce tespit edilir veya ettirilir. Tahmin edilen bedel, bunun dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterilir ve asıl evrak arasında saklanır. Ancak, yapım işlerinde bu işler için kanunların verdiği yetkiye dayanılarak ilgili dairelerce tespit edilmiş birim fiyatlar varsa, bunlar uygulanır,

Sınai ve teknolojik zorunlulukların gerektirdiği durumlarda ilgili bakanın onayı alınmak suretiyle, bedel tahmini yapılmadan kapalı teklif usulüyle ihale yapılabilir,

Varsa tahmin edilen bedel ilnlarda belirtilir.

Slayt 10: İhale – Alım Usulleri

4734 sayılı Kanunda; açık ihale usulü, belli istekliler arasında ihale usulü, pazarlık usulü ve doğrudan temin yer almakta iken;

2886 sayılı Kanunda; açık ihale usulü, belli istekliler arasında kapalı teklif usulü, pazarlık usulü, kapalı teklif usulü, yarişma usulü ve emanet usulü yer almaktadır.

Slayt 11: Geçici Teminat

4734 sayılı Kanuna göre; ihalelerde, teklif edilen bedelin % 3'nden az olmamak üzere, istekli tarafından verilecek tutarda geçici teminat alınır. İhale dokümanında belirtilmesi şartıyla, danışmanlık hizmeti ihalelerinde geçici teminat alınması zorunlu değildir.

2886 sayılı Kanuna göre; isteklilerden, ihale konusu olan işin tahmin edilen bedelinin % 3' oranında geçici teminat alınır. Pazarlık usulü ile yapılacak ihalelerde ise, geçici teminat alıp almamakta idareler serbesttir.

Slayt 12: Kesin Teminat

4734 sayılı Kanuna göre;

Taahhüdün sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşmenin yapılmasından önce ihale üzerinde kalan istekliden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle % 6 oranında kesin teminat alınır,

Danışmanlık hizmet ihalelerinde ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, kesin teminat sözleşme yapılmadan önce alınmayabilir. Bu durumda, düzenlenecek her hakedişten % 6 oranında yapılacak kesintiler teminat olarak alıkonulur,

21 inci maddenin b), (c) ve (f) bendi kapsamında yapılan mal alımlarında, malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve bunun idarece uygun bulunması halinde, sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunlu değildir.

2886 sayılı Kanuna göre;

Taahhüdün, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmasından önce müteahhit veya müşteriden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle % 6 oranında kesin teminat alınır,

Tahmin edilen bedeli her yıl Genel Bütçe Kanunu ile tespit edilecek tutarı aşan etüt, proje, kontrollük ve müşavirlik hizmetleri ile yapım işlerinde alınmış bulunan geçici teminat, kesin teminata çevrilir; kesin teminatın geri kalanı müteahhidin hak edişlerine karşı verilecek paralardan % 10 alıkonularak kesin teminat tutarına çıkarılır,

57 nci maddede yazılı süre içinde taahhüdün şartname hükümlerine göre yerine getirilmesi ve bunun idarece uygun bulunması halinde, sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunlu değildir.

Slayt 13: Teminat Olarak Kabul Edilecek Değerler

4734 sayılı Kanuna göre; tedavüldeki Türk parası, teminat mektupları ve Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetleri ve bu senetler yerine düzenlenen belgelerdir.

2886 sayılı Kanuna göre ise; tedavüldeki Türk parası, bankalar ve özel finans kurumlarının verecekleri süresiz teminat mektupları ve Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetleri veya bu senetler yerine düzenlenen belgelerdir (Nominal bedele faiz dâhil edilerek ihraç edilmiş ise bu işlemlerde anaparaya tekabül eden satış değerleri esas alınır).

Slayt 14: Aşırı Düşük Teklif – Ekonomik Açıdan En Avantajlı Teklif – Uygun Teklif

4734 sayılı Kanuna göre;

İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister,

İhale, ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren isteklinin üzerinde bırakılır,

Ekonomik açıdan en avantajlı teklif, sadece fiyat esasına göre veya fiyat ile birlikte işletme ve bakım maliyeti, maliyet etkinliği, verimlilik, kalite ve teknik değer gibi fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirlenir,

Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği ihalelerde, ihale dokümanında bu unsurların parasal değerleri veya nispi ağırlıkları belirlenir.

2886 sayılı Kanuna göre ise;

Arttırmalarda uygun bedel; tahmin edilen bedelden aşağı olmamak üzere teklif edilen bedellerin en yükseğidir,

Eksiltmelerde uygun bedel; tahmin edilen bedeli geçmemek şartı ile, teklif edilen bedellerin tercihe layık görülenidir,

Kapalı teklif usulüyle yapılan ihalelerde; bedel tahmini yapılmışsa uygun bedel, teklif edilen bedellerden tahmin edilen bedeli geçmemek şartıyla tercihe layık görüleni; bedel tahmini yapılmamışsa uygun bedel, teklif edilen bedellerin tercihe layık görülenidir,

Milli firmalar lehine hangi orana kadar ayırım yapılabileceği Cumhurbaşkanınca tespit edilir.

Slayt 15: İhalenin İptali

4734 sayılı Kanuna göre;

İdarenin gerekli gördüğü veya ihale dokümanında yer alan belgelerde ihalenin yapılmasına engel olan ve düzeltilmesi mümkün bulunmayan hususların bulunduğu tespit edildiği hallerde ihale saatinden önce ihale iptal edilebilir,

İhale komisyonu kararı üzerine idare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbesttir. İhalenin iptal edilmesi halinde bu durum bütün isteklilere derhal bildirilir. İdare bütün tekliflerin reddedilmesi nedeniyle herhangi bir yükümlülük altına girmez,

İhale yetkilisi, karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylar veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal eder,

İhale kararları ihale yetkilisince onaylanmadan önce idareler, ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığını teyit ettirerek buna ilişkin belgeyi ihale kararına eklemek zorundadır. İki isteklinin de yasaklı çıkması durumunda ihale iptal edilir

2886 sayılı Kanuna göre ise;

Komisyonlar, gerekçesini belirtmek suretiyle ihaleyi yapıp yapmamakta serbesttir. Komisyonların ihaleyi yapmama kararı kesindir,

İhale komisyonları tarafından alınan ihale kararları, ita amirlerince karar tarihinden itibaren en geç 15 işgünü içinde onaylanır veya iptal edilir.

Slayt 16: Şikayet – İtirazen Şikayet

4734 sayılı Kanuna göre; ihale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday veya istekli ile istekli olabilecekler, bu Kanun'da belirtilen şekil ve usul kurallarına uygun olmak şartıyla şikâyet ve itirazen şikâyet başvurusunda bulunabilirler.

2886 sayılı Kanuna göre ise; 2886 sayılı Kanun'da bu türden bir zorunlu idari başvuru yolu öngörülmemiştir.

Slayt 17: Sonuç

Yer verilen farklılıklar temel farklılıklar olup, bunların dışında da yasak fiil ve davranışlar, yasaklama, tekliflerin değerlendirilmesi gibi konular başta olmak üzere 2886 sayılı Kanunla oluşturulan sisteminin geliştirilmesine yönelik olarak çok sayıda düzenlemenin 4734 sayılı Kanunla getirildiği görülmektedir.

Özet

Kamu ihalelerinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uygulanmaktayken 01.01.2003 tarihinden itibaren ihale hukukuna 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu dahil edilmiştir.

Yukarıda aktarılan farklılıklar temel nitelikte olup, bunların dışında da 2886 sayılı Kanunla oluşturulan sisteminin geliştirilmesine yönelik olarak çok sayıda düzenlemenin 4734 sayılı Kanunla getirildiği görülmektedir.

Değerlendirme

Soru 1: 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda bulunmakla birlikte, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda yer almayan ihale/alım usulü hangisidir?

- a) Açık İhale Usulü*
- b) Pazarlık Usulü*
- c) Emanet Usulü*
- d) Belli istekliler arasında ihale usulü*

Soru 2: Aşağıdakilerden hangisi 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda düzenlenmemiştir?

-
- a) Geçici teminat
 - b) Kesin teminat
 - c) İhalenin iptali
 - d) Şikayet-itirazın şikayeti

Soru 3: Aşağıdakilerden hangisi 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında gerçekleştirilemez?

- a) Satım
 - b) Sınırlı ayni hak tesisi
 - c) Trampa
 - d) Yapım işi ihalesi (Kaynaktan karşılanan)
-

